

Technikai eszközök által közvetített kommunikáció

VESSZŐS BALÁZS

egyetemi adjunktus, PhD

Nyíregyházi Egyetem

E-mail: vesszosbalazs@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-2811-9129>

Presentation of Géza Balázs's monography *Az internet népe* (The People of the Internet)

Keywords: *computer communication, technological determinism, linguistic-social impacts of informatics, generations of the internet*

Balázs Géza *Az internet népe* című monográfiájának bemutatása

Kulcsszavak: *számítógépes kommunikáció, technológiai determinizmus, informatika nyelvi-társadalmi hatásai, internetes generációk*

Balázs Géza nyelvész *Az internet népe* című könyve négy részben mutatja be a billentyűzet általi kommunikáció minden egyes jellemvonását és mozzanatát. A szerző a négy részt további húsz alfejezetre bontja, amelyben részletesen elvezeti az olvasót az internet nyelvének és nyelvhasználatának összetett területeire.

A kötet első része az információ és az adathasználat mentén kialakuló információs társadalom mérföldköveibe vezet be. A számítógépes kommunikáció által bekövetkezett változások hatására a szerző kiválóan érzékelteti az elsődleges és a másodlagos szóbeliség közötti különbséget. Részletesen tárgyalja, hogy az egyes kommunikációs formák milyen kommunikációs szerepkörrel ruházzák fel az embereket: az olvasó, a hallgató és az előállító hármasa a kommunikációs létformák aktuális helyzetének függvényében változik.

A második és harmadik részben a szerző nyelvészeti és kulturális antropológiai vizsgálat alá helyezi az internet egyre bővülő hatósugarát. Az informatika társadalmi-nyelvi hatásai mentén bevezeti az új beszélt nyelviség jelenségét: megjelenik a technikai eszközök által közvetített másodlagos szóbeliség és írásbeliség. A további technológiai fejlesztések révén előrevetíti a harmadik szóbeliség és írásbeliség megjelenésének lehetőségét. Az online tér nyelvre gyakorolt hatása után a netfolklor fokozatos digitális megjelenéséről olvashatunk: a technikai eszközök sokszínűsége megváltoztatja az ember nyelvi kreativitását. A szerző külön fejezetet szentel az sms széleskörű használatának: elutasítja azt az alapvetést, hogy az sms önálló műfaj és pél-

dákon keresztül érzékelteti, hogy az sms-en mint médiumon keresztül továbbított üzenetek milyen szövegtípusokat érintenek.

A negyedik rész magára a netemberre összpontosít: a történelmi generációk mellett az internet használói körében is több generáció váltja egymást. A Generációk című táblázatban (231. o.) kitűnően érzékelteti az ábécé betűivel jelölt generációk közötti, technológián alapuló eltéréseket. Az időről szóló fejezetben az egyes kultúrkörök tevékenységének időkezelését meghatározó mono- és polikrón dimenziók mellé az időtlenség fogalmkörét ajánlja. Elgondolkodtató, hogy milyen hatást fejt ki a technológiai fejlődés az emberiség időhöz való viszonyára: a virtuális élet mentén a direkt közvetítés és a valós idejű kommunikáció által létrejövő egyidejűség hangsúlyosabbá válik.

A tudományos igényvel megírt könyv célközönsége nemcsak a nyelvészetrel és az informatikával foglalkozó szakemberek részére nyújt hasznos és bőséges ismeretanyagot, hanem a tovább gondolásra késztető ábrái, táblázatai és forrásanyagai által ismeretterjesztő olvasmányként is szolgálnak a címben szereplő internet népe számára.

A képek, ábrák és táblázatok gazdag sora önálló gyűjteményként is megállná a helyét. Értékes gyűjtést mutat be többek között az angol *pendrive* szóra összegyűjtött 175 szó vagy a karaktercsökkenető eljárásokat felsorakoztató rövidítéstipológia.

Az alapfokú oktatástól a felsőoktatásig az oktatási rendszer minden egyes résztvevője egyaránt talál olyan új ismeretanyagot Balázs Géza könyvében, amelyet tanulmányaiba és tanóráiba beilleszthet és színesebb, informatívabb ismereteket sajátíthat el, illetve közölhet. A Ludovika Egyetemi Kiadó gondozásában megjelent könyv összefoglaló mű, amely fordítás által a nemzetközi olvasóközönség figyelmére is igényt tarthat.

Balázs Géza: *Az internet népe. Internet – társadalom – kultúra – nyelv. A kulturális és a tervezett evolúció határán.* Nemzeti Közszerológati Egyetem, Ludovika Egyetemi Kiadó, Budapest, 2023. 344 oldal. ISBN 978-963-531-918-3 (nyomtatott), ISBN 978-963-531-919-0 (elektronikus PDF) | ISBN 978-963-531-920-6 (ePub)